

Bernard van den Bosch: 'Hybride velden zijn geweldig, maar vereisen wel ander beheer'

**Leveranciers, neem s.v.p. wat meer de rol van
deskundig adviseur op u**

Voormalig Fieldmanager of the Year Bernard van den Bosch waarschuwt: als je een hybride veld gewoon meeneemt in het normale onderhoud, gaat het gegarandeerd mis. Van den Bosch is inmiddels gepensioneerd, maar dat wil niet zeggen dat hij stilzit. In Gorinchem adviseert hij namens voetbalclub GJS bij het onderhoud van een in 2013 aangelegd Xtragrass-veld, dat door de gemeente wordt onderhouden. Daarbij baseert Van den Bosch zich op de jarenlange ervaring die hij als hoofd sportveldbeheer van de gemeente Rotterdam heeft opgedaan met de vele Grassmaster- en Xtragrass-velden die in Rotterdam te vinden zijn.

Kort geschoren

In dit interview geeft Van den Bosch een aantal tips over zaken waar men op moet letten. 'Het idee van een hybride veld is dat je beide onderdelen van de constructie optimaal inzet. Je wilt de *look & feel* van natuurgras combineren met kunstgras. Superbelangrijk is wel dat de kunstgrasvezel in het zicht blijft. Het lijkt aantrekkelijk om een volle dikke mat te kweken, maar dan heeft het kunstgras geen effect meer. Je moet zorgen voor een kort geschoren mat. Als fieldmanager wil je vaak wat hoger maaien, ergens tussen de 2,5 en 4 centimeter. Voetballers, zeker in de hogere competities, willen een kort gescho-

Het laatste jaar komen hybride velden als tussenoplossing tussen kunstgras en natuurgras weer wat nadrukkelijker in beeld. Hybride combineert *the best of both worlds*: het gevoel en de natuurlijke koeling van echt gras én de sterkte en bespelingsduur van kunstgras. Maar, zo waarschuwt Bernard van den Bosch, het vereist wel een ander beheer.

Auteur: Hein van Iersel

ren mat van misschien wel 2 centimeter. Voor hybride is dat perfect. Dat is een van de redenen dat de hybride Grassmaster-velden van Desso in Engeland zo'n succes zijn in de *premier league*. Een van de grootste fouten die je dus kunt maken, is de mat te lang door laten schieten, maar ook te weinig verticureren om vilt en ander dood materiaal uit de toplaag te halen is niet goed. Doe je dat niet, dat krijg je onherroepelijk een toplaag met geen of bijna geen bodemleven. Om diezelfde reden moet je ook vaker vertidrainen of op een andere manier beluchten dan normaal. Je moet zo veel mogelijk zuurstof in de grond brengen. Als je dat niet doet bij een

Let op dat de toplaag van het hybride systeem schoon blijft.

toplaag die door de kunstgrasvezel gevoeliger is voor verdichting, dan hou je geen bodemleven over, alleen wat bodemleven direct onder het maaiveld. Daarmee promoot je ongewenste grassen als bijvoorbeeld straatgras.'

Overigens erkent Van den Bosch dat dit lastig kan zijn. Een maaier is gewend om alle velden in dezelfde maaioogte af te werken. Het is lastig om voor een of twee velden de kooien of cirkel-deks naar beneden bij te stellen.

Organisch

Ook bemesting moet in de visie van Van den Bosch aangepast worden. Hij zou altijd een organische meststof adviseren. Bodemleven is een kritisch punt bij hybride velden en het is – aldus Van den Bosch – bekend dat deze meststoffen net iets meer bodemleven in stand houden. Van den Bosch wil geen namen of merken noemen, hoogstens de naam van een bemestingsad-

viseur: Vos Capelle. De adviseurs van Vos Capelle hebben redelijk wat ervaring en hebben een duidelijke visie op deze velden, zo heeft hij ervaren. Van den Bosch: 'Ik heb voor de velden in Gorinchem een bemestingsadvies opgevraagd bij de gemeente. Als dan blijkt dat dit hetzelfde is, weet je eigenlijk al bijna dat het fout zit. Een hybride veld moet anders en schraler bemest worden dan een gewoon veld, waarbij ook weer het bodemleven centraal staat.'

800 uur

Van den Bosch verontschuldigt zich een beetje voor zijn kritische toon als hij vervolgt: 'Xtragrass en Grassmaster-velden zijn verkocht met het verhaal dat het onderhoud zo'n beetje hetzelfde is als bij gewone velden. Dat is niet zo. Als je ze zo onderhoudt, zul je snel zien dat de kunstgrasvezel begraven raakt en geen functie meer heeft. Daarbij zal de die toplaag van een of twee

centimeter bij een sliding loslaten en ontstaan er putten in het veld, terwijl een goed onderhouden hybride veld perfect vlak is.'

Bodemleven is een kritisch punt bij hybride velden

Kritisch

Van den Bosch wil niet graag een verwijt maken in de richting van Greenfields en Desso, maar doet dat voorzichtig toch wel. Als leverancier zul je de gebruiker goed moeten begeleiden om het beheer te optimaliseren. Leveranciers doen dat op dit moment niet of onvoldoende. Doe je dat niet, dan krijgt hybride daardoor een slechte naam. En vooral dat laatste stoort Van den Bosch: 'Hybride is een geweldig systeem, dat iets meer onderhoud nodig heeft dan een gewoon veld. Maar daarvoor krijg je ook iets: een veld dat makkelijk 800 uur bespeling kan verdragen, en dan staat er nog steeds gras op het veld.'

Van den Bosch is overigens niet alleen kritisch tegenover Desso en Greenfields; ook de relatieve nieuwkomer Power Grass van Topgrass krijgt ervanlangs. Van deze nieuwkomer is er in de buurt van Rotterdam een veld gerealiseerd van een kwaliteit waar Van den Bosch niet van onder de indruk was. Het product lijkt het meest op Xtragrass, behalve dat de verschillende banen niet aan elkaar genaaid zijn, met als gevolg dat de matten naar boven komen en door voetballers losgetrapt worden. Volgens Van den Bosch is dat niet zoals het hoort.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-5108